

Polecenia podsumowujące

1. Scharakteryzuj kulturę Etrusków.
2. Opisz powstanie miasta Rzym.
3. Przedstaw organizację armii rzymskiej.
4. Omów przyczyny, przebieg i skutki wojen punickich.

Powstanie i podboje starożytnego Rzymu Podsumowanie

12

◆ Położenie geograficzne

Półwysp Apeniński, morza – Tyrreńskie, Śródziemne, Jońskie i Adriatyckie.
Niewiele bogactw naturalnych.
Warunki sprzyjające rozwojowi rolnictwa.

◆ Narodziny Rzymu. Armia rzymska

753 p.n.e. – powstanie miasta Rzym.
Silna i sprawnie zarządzana armia podstawą sukcesów Rzymian.
Koniec II w. p.n.e. – reformy Gajusza Mariusza – powstanie armii zawodowej.
Legion podzielony na kohorty i centurie.

◆ I wojna punicka (264–241 p.n.e.)

Przyczyna
• wkroczenie wojsk rzymskich na Sycylię

Przebieg
• 260 p.n.e. – bitwa morska pod Mylae (zwycięstwo Rzymian)
• 256 p.n.e. – bitwa pod Eknomos (zwycięstwo Rzymian)

Skutki
• przegrana Kartaginy
• zajęcie przez Rzym Sycylii (poza Syrakuzami), Korsyki i Sardynii

◆ II wojna punicka (218–201 p.n.e.)

Przyczyny
• chęć odwetu ze strony Kartaginy
• zajęcie przez Kartagińczyków sprzymierzonego z Rzymem miasta Sagunt w Hiszpanii

Przebieg
• 216 p.n.e. – bitwa pod Kannami (klęska Rzymian)
• 202 p.n.e. – bitwa pod Zamą (zwycięstwo Rzymian)

Skutki
• przegrana Kartaginy: utrata posiadłości poza Afryką Północną, redukcja floty do 10 okrętów, wysoka kontrybucja, możliwość prowadzenia działań wojennych jedynie za zgodą Rzymu

◆ III wojna punicka (149–146 p.n.e.)

Przyczyna
• chęć ostatecznego rozwiązania przez Rzymian problemu Kartaginy

Przebieg
• 146 p.n.e. – zdobycie Kartaginy

Skutki
• zniszczenie Kartaginy
• sprzedaż mieszkańców Kartaginy w niewolę

◆ Rywalizacja w Grecji

Trzy wojny macedońskie.
168 p.n.e. – bitwa pod Pądną (zwycięstwo Rzymian).
Podporządkowanie Grecji przez Rzym.

◆ Skutki podbojów

Obszar Imperium Romanum w II w. p.n.e. – Italia, Hiszpania, Grecja, Macedonia, Galia Przedalpejska i część Afryki Północnej.
Tworzenie prowincji na nowych terenach.

Polecane publikacje

Witold Chrzanowski, *Wojna Pyrrusa z Rzymem i Kartaginą 280–275 p.n.e. Mity, źródła i numizmatyka*, Zabrze 2015.
Serge Lancel, *Hannibal*, Warszawa 2001.
Eleonora Sandrelli, *Etruskowie. Dzieje tajemniczego ludu*, Warszawa 2009.

